

Veliki boji na italijanskem bojišču.

Ze dne 14. maja so se razvili na več odsekah laške fronte živahni artilerijski boji. Naslednji dan, dne 15. t. m., pa so se raztegnili na celo fronto ter na mnogih mestih nastopili z veliko srditostjo. Krepkemu našemu nastopu so sledili tudi znatni uspehi, kar je razvidno že iz ne navadno velikega plena. Ujeli smo dne 15. maja na celi fronti okoli 3000 mož, 7 topov, 13 strojnih pušk, ter veliko drugega vojnega gradiva. Posebno krepk je bil naš nastop na tirolski fronti izhodno od Rovereta, oziroma jugoizhodno od Tridenta.

O velikem pomenu teh dogodkov se danes ne moremo razpravljati. Toda ti najnovejši dogodki gotovo ne bodo povzročili razpoloženja v Italiji, ki je jako slabo. Ljudje so potrjeni in brez upa na zmago. Pet ofenziv so začeli Italijani, vse so končale za nje klaverno, z velikimi izgubami ljudi in brez ozemeljskih pridobitev. Njihovo brodogovje, čeprav močnejše, se ni upalo spustiti z našo majhno, a drznoobratno morarico v boji. Črnogorsko-albanska obala je v naših rokah ter za Italijane za vedno izgubljena. Vse sanje o „laški Adriji“ so uničene. Italijanska jadranska obala je izpostavljena napadam naših letalcev in našega brodogovja. In vendar bo prihodnji torek, dne 23. maja, minilo že eno leto, odkar so nam prelomili Italijani zvestobo ter nas zahrbtno napadli. Ni čudo torej, da celo hujšakaški laški listi že pišejo, kako nemodro je bilo, da niso sprejeli, kar jim je Avstrija ponujala. Na kakšno ofenzivo od italijanske strani nihče več ne misli, ampak laška javnost stavi samo še upanje na uspešno obrambo. Iz političnih krogov pa prihaja vest, da se misli zopet vrniti v javno življenje nasprotnik sedanje zahrbtno vojne Lahov z Avstrijo, prejšnji ministrski predsednik-Giolitti.

Našim hrabrim bojevnikom pa želimo srečo in najlepše uspehe v sedanjih bojih!

Naša ofenziva v južnih Tirolah.

Na južnem Tirolskem so naše čete na nekaterih delih boje črte dne 15. maja pričele z ofenzivo. Bojni dogodki so se od našega zadnjega poročila sledenče razvijali:

Dne 10. maja živahni artilerijski boji. Dne 11., 12., 13. in 14. maja nobenih posebnih dogodkov. V ponedeljek, dne 15. maja, so naše čete, podpirane z obvladujočim artilerijskim ognjem, zavzele prve sovražne postojanke na grebenu višine Armenterra (južno od Suganske doline), na planoti Vielgereuth (severozahodno od mesta Roveret), severno od doline Terragnolo (ob tirolsko-italijanski meji, izhodno od Rovereta) in postojanke južno od mesta Roveret. V teh bojih so naši ujeli 65 častnikov, med temi 1 polkovnika in čez 2500 mož. Uplenili pa so 11 strojnih pušk in 7 topov. Sestrelili smo tudi italijansko letalo.

Boji na Koroškem.

S koroške fronte se je zadnji čas poročalo samo o artilerijskih bojih. Dne 15. maja pa so se razvili pri Pontebii tudi živahni infanterijski boji z odlični berzaljerov.

Boji na soški bojni črti.

Dne 10. maja je italijanski letalec vrzel 2 bombi na Gorico. Ubiti 2, ranjeni 33 oseb. Dne 11. maja smo na Mrzlem Vrhu odbili dva sovražna napada. Dne 12. maja so naše čete na severnem robu gore Sv. Mihaela odbile več napadov. Sovražnik je imel pri tem hude izgube. Dne 13. maja ponovili smo na Dolberdovski planoti odbili zahodno od Sv. Martina ljut sovražni naskok. Dne 14. maja je naša artilerija z uspešnim ognjem vrgla sovražnika zahodno od Sv. Martina iz njegovih prednjih jarkov. Italijanski sunki severno od gore Sv. Mihaela so se ponesrečili. Sovražna artilerija je mesto Gorico zopet močno obstreljevala. Severno od tolminskega območja so udrele naše čete na več mestih v italijanske järke. Po noči so naši letalci metali na italijansko ladjedelnico pri Trziču, na kolodvor pri Cervinjanu in na druge vojaške naprave bombe in napravili Lahu obilo škode. Dne 15. maja so naši črnovojniki izhodno od Trziča udri v sovražne järke in ujeli 5 častnikov in 150 mož. Pri Sv. Martinu je skušal Lah z ljutimi napadi pridobiti izgubljene postojanke pri Sv. Martinu, a zaman. Naši ujeli 3 častnike in 140 mož ter mnogo vojnega gradiva. Pri gorškem območju, pri Plavah in pri Tolminu naša artilerija prizadela sovražniku velike izgube. Naši v manjših bojih ujeli 1 častnika in 116 mož. Dne 16. maja zjutraj je sovražni letalec metali na Kostanjevico pri Gorici in na več različno zaznamovanih bolnišnicah bombe, a ni napravil nikake škode.

87. pešpolk,

Z bojišča, dne 5. maja 1916.

Nedavno smo bili vojaki 87. pešpolka prav izredno srečni. Bili smo pri sv. spovedi, pri sv. maši

in pri sv. obhajilu. Gospod polkovnik Hosner, poveljnik našega polka, se je s svojimi štabnimi in drugimi častniki udeležil naše pobožnosti. Naš dični poveljnik in njegovi častniki nam dajejo v prvi vrsti najlepši vzgled. Nobeden se ne sramuje pripogniti kolena pred Njim, ki je za nas toliko trpel, ki je gospodar sveta. Solze ti silijo v oči, ko nas gledaš tako zbrane okrog našega polkovnika, kojega ljubimo in spoštujemo kakor svojega četa. Nobeden si našega g. polkovnika ne upa in tudi neče žaliti niti z najmanjšo stvarjo. Tudi on nas ljubi z očetovsko ljubeznijo, in če ni kaj prav, nas tudi pokare kakor oče svoje otroke. Polkovnik je že tudi opetovano rekel, da je ponosen na to, da je naš poveljnik.

Mi se pa tudi trudimo, da delamo našemu svolasemu polkovniku in polkovni zastavi čast po svojih močeh. Na dan, katerega imam v mislih, smo med sv. opravilom sprejeli sv. obhajilo, po sv. maši pa smo se vrnili v svoje brloge, kjer so nas čakala raznovrstna darila. Dobri ljudje so nam poslali smodk, cigaret in peciva, za kar se prav pristržno zahvaljujemo. Torej manjkalo nam ni ničesar. Pa bo kdo rekel: „Godbje in plesa pa le niste imeli.“ Pohujšljivega, kakor ga imate doma, ne maramo. Godba nam je nadomestila harmonika in krepka slovenska grla so zapela lepe narodne pesmi S. Gregorčiča in druge. Tudi vina smo dobili. Dragi čitatelji! Tako nam druga ni manjkalo, kakor naših dragih domačih. Ti so pa bili v naših mislih.

Pozdravljamo vas kakor vse čitatelje in čitateljičice „Slovenskega Gospodarja“ vaši: Josip Lah, Sv. Lenart pri Veliki Nedelji; Jakob Kajnih, Sv. Anton v Slov. gor.; Franc Jurjovič, Kapela pri Radeneh; Martin Greindl, Sv. Anton v Slov. gor.; Matija Vorina in Janez Felicijan, oba iz Hrastnika; Fr. Stebih, Franc Hojnik, Lovro Zelenko, Anton Rajh, Al. Cajuko, Franc Zavrtnik, vsi od Sv. Tomaža pri Ormožu; Anton Ferenc, Anton Hole, Franc Lipša, doma od Sv. Jurija na Ščavnici; Anton Kolarič, Ptuj.

Rusko bojišče.

Na naši ruski fronti skoro nobenih bojev. Na severu so zavezniške čete južno od Dvinska dne 10. maja zavzele 500 m dolgo sovražno postojanko. Car se je pripeljal na besarabsko fronto, kjer se posvetuje s svojimi generali glede bodočega bojevanja. V Petrogradu so baje velike ljudske množice dne 12. t. m. hodile po ulicah z belimi zastavami, na katerih so bilo rdeče tiskane besede: „Mir! Mir!“

Francosko bojišče.

Na bojišču pred Verdunom od zadnjega našega poročila ni bilo kakih posebnih dogodkov. Boj se vrši skoro edino za postojanke, ki so jih Nemci pri „Mrtvem možu“, na višini 304 in pri Caillette-gozdu odvzeli Francozom. Na fronti, ki jo imajo zasedeno Angleži, so imeli Nemci nekaj malih uspehov. Listi pišejo, da se na obeh straneh zopet pripravljajo na ofenzivo.

Turška bojišča.

Razun s kavykaške boje črte, kjer so Turki ustavili rusko prodiranje na celi fronti, ni s turških bojišč nobenih posebnih novic.

Papeževa skrb za mir.

Nizozemski list „Vaaderland“ javlja iz Rima: Papež je sprejel diplomatskega zastopnika četverosporzuma ter ga med pogovorom vprašal, ali bi ne bila sedaj najlepša priložnost, da tudi četverosporzum naznani svoje mirovne pogoje. Zastopnik je na to kratko odgovoril: Ne! — Četverosporzum se torej ni dovolj mehak.

Zopet se nanovo zatrjuje, da je papež vendarle s posebnim pismom na severnoameriškega predsednika Wilsona uplival, naj se vendar ne zamota v vojsko z Nemčijo, ker bi s tem strašno svetovno vojsko le rodil. Opozoril je tudi Wilsona na to, da je Nemčija res voljna skleniti mir, a da naj Wilson upliva na četverosporzum, da se bo tudi ta odločil za mir, in staval sprejemljive pogoje. Baje je s tem ugodil tajni želji Francije, ki s strahom gleda, kako ji umirajo ljudje in gineva narodno bogastvo.

Angleški zunanji minister o miru.

Da na Angleškem vendar niso več tako navdušeni za nadaljevanje vojske, se razvidi tudi iz tega,

da vodilni angleški možje vedno pogosteje govorijo o miru. Dne 10. maja je izpregovoril tudi angleški zunanji minister Grey. Mož je začetkom vojske in pozneje govoril zelo hladno, sedaj je postal že ponižnejši. Zatrjeval je, da Anglija nima namena razbiti svobodne in združene Nemčije. Razbiti se mora le prusko tiranstvo ter obnoviti Belgija in Srbija. Da je Grey sedaj govoril tudi o Srbiji, je samoumevno. Izpred Soluna odhajajo angleške čete v Egipt, na njih mesto pa se postavljajo ostanki srbske armade. Da bodo Srbi rajši krvaveli namesto Angležev, jim je pa Grey obljubil obnovev Srbije, Grey je tudi izjavil: Nihče ne želi miru bolj, kakor mi, toda mi želimo mir, ki ustanovi pravičnost in obnovi spoštovanje do mednarodnega prava. — Grey je tako miroljubno govoril, da pomiri angleško javnost in nepristranske države, sicer pa je angleška vlada še vedno najbolj trdovratna. Na ponovljeno nemško izjavo, da je Nemčija za mir pod določno izraženimi pogoji, še do danes ni hotela odgovoriti s svojimi pogoji. Toda želja po miru si dela tudi na Angleškem s tih, a veliko silo svojo pot.

Francoski predsednik o miru.

Predsednik francoske ljudovlade Poincare je nagovoril lotrinske begunce ter se je kazal v izrazih zelo strupenega za vojsko, a vsebina govora je bila pa vendar drugačna, kakor se je nekdanj oznanjevala po vsem Francoskem. Rekel je: „Hočemo mir, ki obnovljenim velisilam resno jamči ravnotežje in trajnost. Dokler se ne ugotovi tak mir, dokler ne izjavijo sovražniki, da so premagani, se ne prenehamo vojskovati.“ O tem govoru se pač lahko pove, da o vojski govori, a misli na mir. Tako nespameten Poincare ni, da bi resno mislil, mi, Bolgarija in Nemčija, ki smo zavzeli Srbijo, Črnogoro, Albanijo, Rusko-Poljsko Belgijo in znaten del Francoske. Lomo šli pred Francoze ter njih zavezničke in jim povedali, da smo premagani. Na mir mislijo naši sovražniki, miru si želijo, toda še so preošabni, da bi to priznali. A njihovi govori se ne glasijo več na ono strano, da nas je treba uničiti. In nam se zdi, da je to že velik korak nasproti miru.

Nizozemci upajo, da se sklene mir.

Nizozemski listi se pečajo z vprašanjem, če ni zdaj napočil pravi trenotek za mir, kakoršnega je označil angleški ministrski predsednik Asquith kot smoter vojske, namreč za mir, ki bi jamčil vsem državam enake pravice. Nemčija je v vojaškem oziru zmagala. Izgubila je pač naselbine, a zato ima dragocena jamstva v rokah. Nemčija je pripravljena, da se pogaja za mir, ki jamči njene življenjske koristi. Kako si jih predstavlja Nemčija, je razvidno iz njene poslanice Wilsonu. Drugačno je stališče zaveznikov, katerih jamstva tvorijo nemške naselbine in deli Turčije, ki se ne morejo primerjati z jamstvi Nemčije. — Besede mir se zato še boje.

Nizozemski list „Handelsblad“ objavlja članek, ki izvaža, da Nizozemska celo upa, da se sklene mir, kar dokazuje tudi, ker se močno dviga vrednost denarja.

Amerika in Mehika.

Listi poročajo, da utegne priti v kratkem do izbruha vojske med Združenimi državami Severne Amerike in Mehiko. Dne 11. maja je udrla ameriška brigada v mehikansko mesto Chihuahua, kjer ima mehikanski general Karanca zbranih 25.000 mož. Vesti iz Vašingtona zatrjujejo, da bo vlada Združenih držav Mehiki te dni izročila ultimatum ali zadnje besede. Amerika zahteva, da naj Mehika dovoli, da ameriške čete napravijo v Mehiki red. Mehikanska vlada pa neče ugoditi tej zahtevi in pravi, da se bo borila do skrajnosti za neodvisnost domovine. Nekatere vesti pravijo, da je vojska neizogibna. Francija je že naročila svojim konzulatom v Mehiki, naj prevzamejo varstvo Amerikancev v Mehiki.

Na Irskem

Ustaja na Irskem se vedno ni popolnoma udušena. Tuintam se še postavijo kake manjše irske skupine angleški sili po robu. Angleška poročila pravijo, da je bilo vsled ustaje ranjenih 1315, umrlo pa 304 oseb. Irski poslanci so v angleški zbornici pozvali vlado, naj vendar ustavi usmrtno na Irskem, ker si s tem nakopljejo Angleži še več sovražnikov. Vodja ustaških Ircev, lord Casement, stoji je dni pred vojaškim sodiščem v Londonu. Obtožen je veleizdaje. Obsojen bo skoro gotovo na smrt. Svicarski listi pišejo, da je sam sv. Oče pri angleški vladi prosil za Casementa, naj ga ne usmrtno, ker bi to bil povod za nove nemire.